

*Què és la mort?
Què és la vida?...
Res no se sap sobre la mort,
ella va i ve quan vol,
no té portes per obrir
ni parets per destruir,*

_____ la mort és quelcom abstracte, existent arreu.

Un dia de juny com molts d'altres, un 8 de juny únic dins l'any 1979, un dia clar, sí, dins d'un dia com aquest, va morir l'avi.

Se senten tocar les campanes. Toquen a morts. La gent atabalada vol saber qui s'ha mort, qui és mort; jo he sentit dir durant molts anys: si fan tres tocodes el mort és un home, però si en fan dues és una dona. En van tocar tres; era l'avi.

* * *

Qui va parlar de la mort de l'avi va ser la meva veïna Coloma:

— Què no ho saps, Conxa? S'ha mort el teu avi.

Això ho vaig sentir ben clar, amb una veu forta i seca. La nova em va arribar com un cop de pedra al cap, va arribar com un cop sec, inesperat, dolorós.

* * *

L'avi va morir a quarts de set de la tarda i aquella nit no vaig descansar gaire bé. La primera vegada que em vaig despertar, prop de les cinc de la matinada, sentia sorolls al pis de dalt, no era res d'estrany. Estaven vetllant el mort. Em vaig tornar a adormir i quan em vaig despertar definitivament per aixecar-me em vaig adonar que havia dormit tota la nit vestida. Em vaig canviar posant-me la roba de dol que m'havia deixat una amiga de la mare. Després de quasi no menjar res —no tenia gana— vaig dirigir-me al pis de dalt. Allí tot seguia igual, ple de gent del poble que jo gairebé ni coneixia.

Dins la cambra de l'avi no hi vaig entrar per res. No per por, sinó perquè preferia recordar-lo cavant al xalet de la meva cosina Fina, on ell passava moltes estones treballant lentament a l'estiu. No li convenia cansar-se massa. L'avi patia una mica del cor, i ja era un home força gran.

* * *

Ell, el dejuni de la festa major del poble, encenia la tronada a la plaça gran del poble, tot una gran tira de trons que esclataven al voltant de la plaça després que ell hagués encès la regatera de pólvora... L'avi amb els seus noranta i escaig d'anys ja havia anat de jove a visitar París, havia comptat les escales de la torre Eiffel...

* * *

D'això ja feia molts anys. Ara jo sabia que ell es trobaria amb l'àvia que feia tretze anys que havia mort, just quan jo tenia dos anys. La recordo perfectament, malgrat els meus pocs anys, anàvem sempre passejant juntes per la plaça del poble i pel passeig. La vigilava sempre, li portava les pastilles i els altres medicaments. Tot això està gravat en els records d'infància.

* * *

Continuava arribant gent de tot arreu: familiars d'ací i d'allà, gent quasi desconeguda.

Tothom era dins la cambra de l'avi. Jo, com sempre, m'havia quedat al passadís; allí, estant asseguda en una cadira, vaig fixar-me en el paper de flors amb tons rosats que hi havia a la paret de la cambra, el gran armari, un cap de bagul es podia veure, i davant meu el quadre de l'avi i l'àvia amb la tieta Maria, el meu pare i l'oncle Andreu, els dos nois bessons, els hereus: de què?

* * *

Ja està ben dit ja, que la mort no s'espera mai, va i ve quan ella vol, i passa per on vol, sempre de passada per tot arreu.

L'avi ja ho havia passat tot, havia viscut la seva vida, la seva joventut, havia tingut una família, ha vist casats els seus fills, havia vist com prosperaven tots els que l'envoltaven, havia vist néixer els seus néts, els havia vist créixer, fins i tot cinc dels seus besnéts; l'avi havia passat de tot: va passar una guerra forta per a tots els que la van viure.

Tots els joves l'hem acompanyat al cementiri per acomiadar-nos-en, allí hem vist les restes de l'àvia, la seva caixa mig podrida, enfosquida pels anys, pel temps... Ella tenia els ossos i sobre ells una mica de pell, el vestit tot brut enfós cap a dintre a l'estómac, ja que solament li quedaven les costelles, el ventre ja s'havia descompost, no en quedava res; les cames les tenia mig doblegades pels genolls, les mitges arronsades, unes mitges negres i brutes; tot aquell conjunt no feia cap olor de putrefacció, no em va fer cap impressió. Jo sabia que sempre recordaria l'àvia tal com la tinc en un quadre a casa, allò no podia ser ella de cap manera, allò era només matèria descomposta, aquella cosa allí present era tan sols una despulla de la natura. Vaig agafar de la caixa de l'àvia les pintetes del cabell i també les lletres de paper daurat amb el seu nom. No em feien cap fàstic.

De retorn a casa vaig recordar com als dies d'hivern l'avi baixava amb els seus peus inflats a casa a escalfar-se al foc a terra, i es posava en aquell raconet seu de sempre. Vaig sentir una fredor corrent pel meu cos quan vaig recordar que aquella cadira ja no tornaria a estar ocupada per l'avi, pel Joan Moixó. Allí restaria sempre un lloc buit, sec, amb soledat, ningú l'ompliria ja mai. La solitud ocuparia aquell lloc, i res més que la SOLITUD.

C. Torres i Sabater

Premi Sant Jordi de l'Institut Gaudí de Reus
Categoría: 17 anys; modalitat: narració curta